

L'APUNT

L'apoteosi de Zoo al Sant Jordi

Xavier Castellón

El grup valencià Zoo omplirà aquesta nit el Palau Sant Jordi de Barcelona, després d'haver conquerit també fa una setmana el Wizink Center de Madrid, com a imponent doble cloenda de la gira del seu aclamat *Llepolies* (2021). És significatiu que el Sant Jordi, un recinte que no fa tants anys semblava gairebé reservat a les grans estrelles internacionals, ara sigui un espai que poden as-

pirar a omplir sense gaires problemes grups catalans de diferents generacions, com ho va tornar a fer recentment Sopa de Cabra i ho farà Oques Grasses el 28 de gener vinent. I també és una grata sorpresa que aquesta anit hi actuï amb les entrades pràcticament exhaurides una banda tan compromesa i irreductible com Zoo, que no ho ha tingut fàcil per arribar fins aquí, des de Gandia.



A 'L'aigua del llac no és mai dolça', Giulia Caminito ofereix una història d'iniciació a la perifèria de Roma

La força de l'estil

Lluís Lloret
BARCELONA

Giulia Caminito (Roma, 1988) és llicenciada en filosofia política, treballa per a diverses editorials —és la seva feina principal— i fa classes d'escriptura i d'edició. Tot i que no s'hi vol dedicar de manera exclusiva, també és novel·lista, però. I de les bones.

La grande A, la primera novel·la de Caminito, està dedicada a la vida aventurera de la seva besàvia i ha rebut nombrosos premis, com amb la següent, *Un giorno verrà*. La seva tercera novel·la, *L'aigua del llac no és mai dolça* (L'Altra, amb traducció catalana de Mercè Ubach, i Sexto Piso, amb traducció castellana de Carlos Gumpert), va quedar finalista del prestigiós premi Strega i va guanyar el premi Campiello. També ha escrit un llibre infantil, *La ballerina e il marinaio*.

L'aigua del llac no és mai dolça és una novel·la ambientada a la Roma urbana, perifèrica, lluny de la Roma de postal. L'època és finals de la dècada del 1990 i inicis dels anys 2000. És la història d'iniciació de la Gaia, una adolescent que cada dia s'enfronta a un món hostil, a casa, fora de casa i també dins seu.

"És una obra d'iniciació i no de formació. En les de formació els personatges estan bé, creixen i sovint troben l'amor. La Gaia no té res d'això, però s'inicia

en la vida com a adulta", concreta l'autora italiana.

També és la història de la família de la Gaia, pobra i ofegada pels problemes, no només econòmics. La mare, l'Antònia, és una dona lluitadora i orgullosa, de caràcter fort i intransigent, que té cura tota sola del marit paraplegic (en caure d'una bastida treballant de paleta) i dels quatre fills, el primer dels quals va tenir quan era tot just una adolescent d'un pare que es podria considerar desconegut. La segona filla és la Gaia i després hi ha dos bessons tardans.

Caminito: "Volia escriure sobre el canvi de segle perquè va ser un moment molt important"

L'Antònia és una mare omnipresent, dominant i implacable, que ensenya els fills a lluitar i a no tirar mai la tovallola, a anar sempre amb el cap ben alt i no abaixar la guàrdia. Així creix la Gaia, pèl-roja i rabiüda com la mare, desconfiada i sovint cruel, traslladant-se d'un pis social a un altre i enfrontant-se als companys d'escola que sovint es riuen d'ella.

"L'Antònia de la novel·la és una dona que vaig conèixer, ara ja una amiga, i té una família similar a la de l'obra, de fet encara té més fills i es va fer càrrec de dos nets. Ha lluitat 27 anys per aconseguir un habitatge de protecció social. Va ser un camí bonic, al costat d'aquesta dona, que està feliç i es considera famosa perquè surt en una novel·la", comenta rient.

El primer que li va explicar va ser com la van treure matusserament d'una oficina pública on reclamava el seu dret a habitatge. A Caminito li va semblar de pel·lícula i li va demanar si la podia entrevistar per documentar-se.

Aquesta va ser una de les tres potes femenines de l'obra. Les altres dues són un homenatge literari a la seva amiga Ilaria, que va morir de malaltia, i a l'obra és l'Iris, que té un final metafòric dins l'aigua del llac. I la tercera és la mateixa Giulia Caminito, que hi aboca algunes vivències de la seva infantesa a la zona perifèrica on va viure vint anys; també coneix bé el llac Bracciano, una mena d'epicentre simbòlic de l'obra.

Després de dues novel·les de fons històric narratives en tercera persona, Caminito, per evitar quedar encasellada tan aviat i perquè li venia de gust, es va concedir una llibertat creativa absoluta a l'hora d'escriure aquesta obra, en present i amb una primera persona (en veu de la



Giulia Caminito ha visitat Barcelona per parlar de la seva tercera novel·la ■ JUANMA RAMOS

Gaia) carnosa i vivaç. L'aposta ha estat guanyadora, afegint-hi uns personatges potents, una estructura fragmentada i dinàmica, un fons sociopolític ben travat, uns diàlegs secs, aspres i efectius i un estil narratiu molt atractiu, sovint recolzat en unes enumeracions descriptives que, curiosament, resulten poètiques.

L'època en què s'ambienta l'obra no és casual. "Volia escriure sobre el canvi de segle perquè va ser un moment molt important, a Itàlia i a tot al món; en pocs mesos vam tenir el G8 a Gènova, amb les manifestacions reprimides amb violència que van ser un trencament social molt fort i, poc després, els atemptats de l'11-S, que van canviar moltes coses en el funcionament del món", explica. "En canvi, a la novel·la, la

"M'estimo molt la llengua italiana i això fa que sovint carregui massa pes en l'estil"

Gaia és indiferent a tot això, només hi és de fons, perquè entre els joves d'aquell moment i d'aquella zona no es podia parlar de res més enllà de nosaltres mateixos, no teníem consciència de col·lectiu."

Sobre la funció simbòlica del llac, assegura que "té unes agües delimitades i quietes que sempre sembla que siguin les mateixes, a diferència del

mar, que implica el viatge i el moviment".

"M'estimo molt la llengua italiana i això fa que sovint carregui massa pes en l'estil, però en aquest cas, la llibertat que em vaig donar amb la veu de la Gaia em va ajudar a trobar el ritme i una melodia, perquè la vaig llegir en veu alta, cosa que acostumo a fer, fins que tot em sona bé fluid."

Pel que fa a l'èxit, confessa que li ha donat seguretat, el fet de guanyar premis, ser reconeguda, estar traduïda a 22 llengües..., però, paral·lelament, "ha estat dur" perquè li ha canviat la vida, "la percepció, la relació amb l'escriptura". "Tot plegat m'empeny a pensar en el futur, en què més pot passar, i això no em va bé, m'he de concentrar a escriure i prou, sense tenir en compte res més." ■